

LÄKSE 5

1. Koophuus Remmers

22.

- Ferkoper: Gouden Dai! Koophuus Remmers hier.
- Mareike: Gouden Dai! Hier is Mareike Kruse. Häbe jie uk Potslain?
- Ferkoper: Jee, dät häbe wie. Wie häbe een Serwies määd fjauer Koppe un fjauer Tällere.
- Mareike: Wät kostet dät?
- Ferkoper: Dät Serwies kostet twintich Euro.
- Mareike: Un häbe jie uk noch wät uurs tou Uutwoal? Wie sunt tjo Wiewwljude un wollen mädnunner wät tou de Hochtied skoanke.
- Ferkoper: Jeewäil, wie häbe noch 'n Serwies foar sogenuntachtich Euro.
- Mareike: Un wät heert deertou?
- Ferkoper: Deer here säks Tällere, säks Koppe, säks Unnerschöälkene un säks Koukengoabele tou.
- Mareike: Noa, dan mout älk boalde trietich Euro betoalje.
- Ferkoper: Jä, man dät Serwies is uk gjucht fluch.
- Mareike: Hm, iek wol ljauer eerst do uur frägje. Tschüüs un fuul Tonk!
- Ferkoper: Deer nit foar, tschüüs.

G 14 Zahlen von 10 bis 1000 (Do Toalen fon tjoon of an bit duzend)

10	tjoon	20	twintich	30	trietich
11	alwen	21	eenuntwintich	40	fjautich
12	twelich	22	twountwintich	50	füftich
13	trättien	23	tjountwintich	60	säkstich
14	fjautien	24	fjaueruntwintich	70	sogentich
15	füftien	25	fieuwuntwintich	80	tachentich
16	säkstien	26	säksuntwintich	90	njugentich
17	sogentien	27	sogenuntwintich	100	hunnert
18	achtien	28	achtuntwintich	200	twohunnert
19	njugentien	29	njugenuntwintich	1000	duzend

Tou äiwjen! (1)

Antworte auf folgende Fragen und schreibe die Preise aus.

1. Wät kostet ju Bielede? (26 Euro)

Dusse Bielede kostet säksuntwintich Euro.

2. Wät kostet dut Skap? (164 Euro)

3. Wät kostje dusse Stoule? (78 Euro)

4. Wät kostet dusse Zäsel? (192 Euro)

5. Wät kostet dusse Bloume? (3 Euro)

6. Wät kostet dusse Däke? (45 Euro)

7. Wät kostet dut Bääd? (249 Euro)

Tou äiwjen! (2)

Sortiere die folgenden Sätze der Reihenfolge nach, wie sie im Text „Koophuus Remmers“ vorkommen und lies sie dann laut vor.

- Mareike wol ljauer eerst do uur fräigje. Een Serwies määd fjauer Koppe un fjauer Tällere kostet 20 Euro.
- „Gouden Dai, Koophuus Remmers hier“, kwät aan Mon. Mareike fräiget ätter Potslain.
- Koophuus Remmers hääd uk een Serwies foar 87 Euro.

Tou äiwjen! (3)

$$12 + 13 = 25 \quad \text{twelich un trättien sunt fieuwuntwintich}$$

$$40 - 8 = 32 \quad \text{fjautich minner oachte sunt twountrietich}$$

$$1. \quad 74 + 11 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$2. \quad 93 - 18 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$3. \quad 62 + 27 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$4. \quad 16 + 34 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$5. \quad 17 - 8 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$6. \quad 80 + 10 = \underline{\hspace{10em}}$$

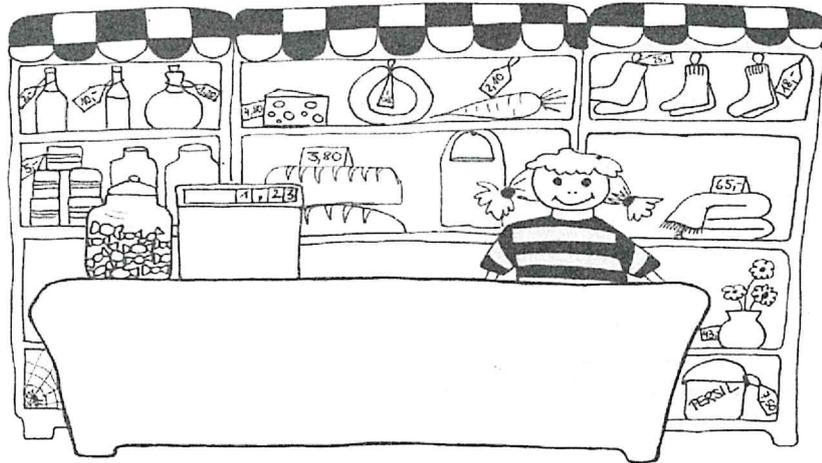
$$7. \quad 59 + 1 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$8. \quad 42 - 14 = \underline{\hspace{10em}}$$

2. Dora spielt Winkelboas

23.

Heini: Gouden Dai, Dora!

Dora: Gouden Dai, Oom Heini.

Heini: Dora, hääst du uk Bloumen? Liesken häd Gebuursdai.

Dora: Jeewäil! Kiek insen, bloot 43 Euro! Froai, nit weer? Mäd Woaze.

Heini: Junge, dät sunt je Prize!

Dora: Foar die bloot 40 Euro!

Heini: Fain, nieme iek. Soo, un nu mout iek insen ap dussen Sädel kiekje: Jee, een Swotbrood, een Stuk Sies un een Puund Wuttele.

Dora: Swotbrood, 3,80; Sies 4,80; Wuttele 2,10. Skäl 't uurs noch wät weze?

Heini: Noa.

Dora: Kiek insen heer. Iek häbe uk flugge Hoze, blot 25 Euro. Do wieren uk 'n froai Geskoank foar Liesken.

Heini: Dan man tou. Wät mout iek betoalje?

Dora: $40 + 3,80 + 4,80 + 2,10 + 25$. Dät sunt – öh – dou man 10 Euro heer!

Heini: Soo fuul häb' iek goar nit bie mie.

Dora: Dan dou mie man, wät du hääst.

Tou äiwjen! (4)

Höre den Text und kreuze das jeweils teurere Produkt an!

1.	☐	Apele	☐	Bloumen
2.	☐	Skap	☐	Stoul
3.	☐	Potslain	☐	Disk
4.	☐	Bielde	☐	Bääd

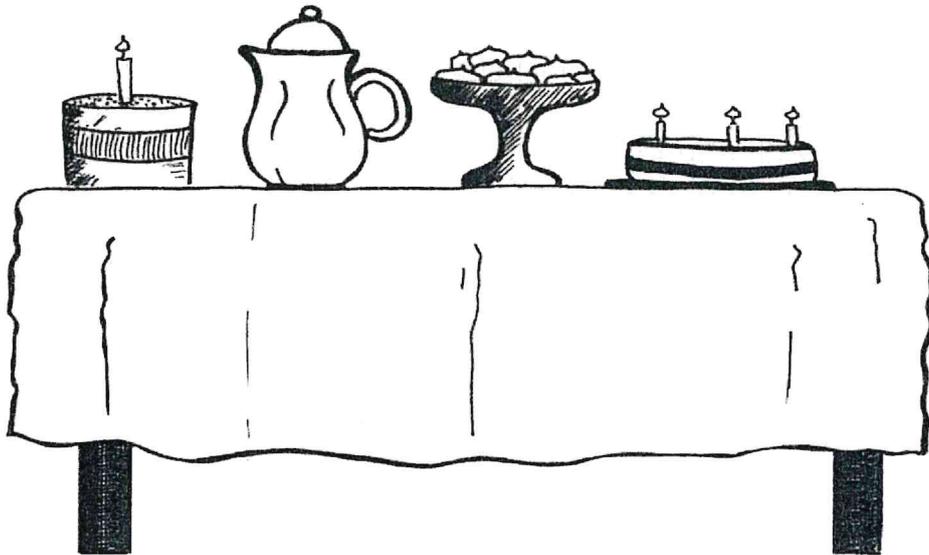

24.

3. Bie Bäsje tou'n Tee

25.

Dälich häd Bäsje hiere Gebuursdai. Bäsje wät sogenunsäkstich un wie kume aal tou'n Tee. Wie, dät sunt Mäme un Babe, Möie Bäike un Oom Geerd un iek. Bäsjebabe is uk deer, fonsäarm. Hie moaket uus ju Dore epen.

Jesse
Ute

Toueerst sjunge wie aal foar Bäsje, dan wonsket älk hier fuul Gluk, un dan kricht ju 'n Geskoank fon uus. Un wie kriege Tee. Älkeen drinkt maast träi Koppe Tee, uurs is uus Bäsje nit toufree. Dan sunt uk noch two Torten, träi Potkouken un fjauer Soarten litje Kouken ap 'n Disk – aal boaken fon Bäsje säarm.

Dät mai ju jadden. Un ju mai uk jadden, wan wie dät aal apiete.

Iek hiede een Stuk Torte, two Stukke Potkouken un träi litje Kouken.

Uus Babe hiede two Stukke Torte un two Stukke Potkouken un dan died Bäsje him uk noch fjauer litje Kouken.

Uk do uur loangje düftich tou, un toulääst is et aal ap. Un Bäsje is bliede.

G 15 Präsens unregelmäßiger Verben

	kriege <i>kriegen, erhalten</i>	dwo <i>geben, tun</i>
<i>iek</i>	<i>kriege</i>	<i>dwo</i>
<i>du</i>	kricht	dääst
<i>hie</i>	kricht	däd
<i>ju</i>		
<i>et</i>		
<i>wie</i>	<i>kriege</i>	<i>dwo</i>
<i>jie</i>		
<i>jo</i>		

Das Präsens der Verben *kume* und *nieme* (kommen und nehmen)

<i>iek kume</i>	<i>du kumst</i>	<i>hie/ju/et kumt</i>	<i>wie/jie/jo kume</i>
<i>iek nieme</i>	<i>du nimst</i>	<i>hie/ju/et nimt</i>	<i>wie/jie/jo nieme</i>

Tou äiwjen! (5)

Trage die richtige Form des Verbs ein und höre dann den Text! Der Infinitiv steht in Klammern dahinter.

26.

- Bääsje _____ (häbe) Gebuursdai. Ju _____ (wäide) sogenunsäkstich.
- Wie _____ (kume) aal tou'n Tee.
- Dät _____ (weze) froai.
- Toueerst _____ (iete) wie two Stukke Torte.
- Die, die ju Tortenploate inne Hounde _____ (häbe), _____ (nieme) een Stuk ou un _____ (reke) ju Ploate färe ätter dän Noaber wai.
- Ätter ju Torte _____ (kume) die Potkouke.
- Möie Bäike _____ (nieme) bloot een Stuk.
- Uk do uur _____ (nieme) wät fon älike Ploate ou.
- Dan _____ (läze) deer tjo Soarten Kouken ap dät Koukentäller.
- Älk _____ (kriege) maast träi Koppe Tee.
- Toulääst _____ (weze) Bääsje hiere litje Kouken ane Riege.
- Babe _____ (konne) deer nit fon oublieuwe. Hie _____ (nieme) altied fjauer un fiuw deerfon.

Einige Zeitadverbien

<i>sillärge nit</i>	→	<i>monges</i>	→	<i>oafte/-r/-rs</i>	→	<i>altied</i>
<i>nie</i>		<i>manchmal</i>		<i>oft</i>		<i>immer</i>

G 16 Das Präsens der Verben *muge* und *wäide* (mögen und werden)

<i>iek mai</i>	<i>du maist</i>	<i>hie/ju/et mai</i>	<i>wie/jie/jo muge</i>
<i>iek wäide</i>	<i>du wätst</i>	<i>hie/ju/et wät</i>	<i>wie/jie/jo wäide</i>

Tou äiwjen! (6)*Trage die richtige Wortform ein!*

Babe _____ two Stukke Torte. (kriege)

Deer _____ träi Kouken ap dät Täller. (läze)

Iek _____ jadden Kouken. (muge/maie)

Wie _____ mädnunner kume. (konnen)

Bäasjebabe _____ uk hieere litje Kouken. (nieme)

Een Torte _____ nit ap dät Täller. (paasje)

Jo _____ mädnunner bie'n Tee. (bale)

Möie Bäike _____ in Ait. (woonje)

Wäl _____ dälich Gebuursdai? (häbe)

Bäasjebabe _____ Bäasje aan Swäiten. (reke)

Tou äiwjen! (7)*Formuliere Fragen aus den Stichwörtern!*

1. tou'n Gebuursdai/kume	Wäl kumt dälich tou'n Gebuursdai?
2. tou'n Tee/kriege	Wät _____ jo _____?
3. toufree/weze	Wanner _____ Bäasje _____?
4. Tee/träi Koppe/nieme	_____ älk _____?
5. two Torten/stounde	_____ deer _____ ap dän Disk?
6. een Geskoank/reke	Wäl _____ Bäasje _____?
7. Tee/kriege	Wier _____ jo _____?
8. Gebuursdai/häbe	Wanner _____ du _____?

Das Präsens der Verben **iete**, **drinke** und **reke** (essen, trinken, geben)

iek iete	du itst	hie/ju/et it	wie/jie/jo iete
iek drinke	du drinkst	hie/ju/et drinkt	wie/jie/jo drinke
iek reke	du rakst	hie/ju/et rakt	wie/jie/jo reke

Tou äiwjen! (8)

Schreibe die gehörten Zahlen auf!

- a) 34 b) _____ c) _____ d) _____ e) _____ f) _____ g) _____ h) _____ i) _____
 j) 433

27.

Tou äiwjen! (9)

Übersetze ins Saterfriesische.

1. Großmutter sitzt in der Küche und isst einen Apfel.

2. Der Verkäufer gibt jedem ein Stück Käse.

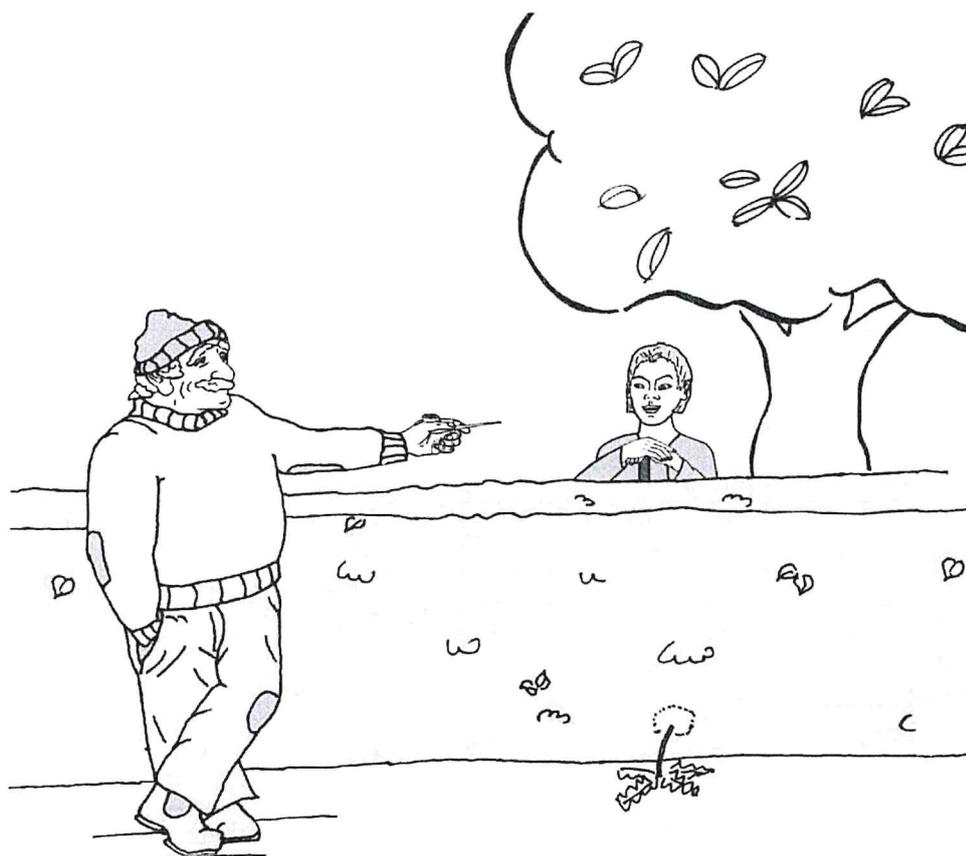
3. Helga bekommt eine Bank zum Geburtstag.

4. Onkel Paul kann das nicht bezahlen.

5. Mutter trinkt eine Tasse Tee.

4. Ieuwen bale uur de Häge wäch

- Wilm: Rieke häd dälich Gebuursdai!
- Frauke: Wät, dälich?
- Wilm: Jee!
- Frauke: Wo oold wät Rieke dan dälich?
- Wilm: Njugenunfüftich.
- Frauke: Na, dan hääst du je noch'n jung Wiew.
- Wilm: Jee, nit weer?
- Frauke: Wät skoankst du hier?
- Wilm: Ju kricht'n Bloume.
- Frauke: Bloot'n Bloume?
- Wilm: Is dät nit genouch? Mai weze, du hääst gjucht. Dälich kricht Rieke uk noch'n Swäiten.

Woudelieste

aal, alle + Subst.	<i>alle</i>
achtien	<i>achtzehn</i>
aiske	<i>sehr</i>
Ait	<i>Friesoythe</i>
älke/älkeen	<i>jeder</i>
apiete	<i>aufessen</i>
Bääsje, -n (f)	<i>Großmutter</i>
Bääsgebabe, -n (m)	<i>Großvater</i>
betoalje	<i>bezahlen</i>
bliede	<i>vergnügt, froh</i>
boalde	<i>fast</i>
deer nit foar	<i>bitte, gern geschehen</i>
deerfon	<i>davon</i>
die	<i>der, welcher</i>
drinke	<i>trinken</i>
düftich	<i>sehr, tüchtig</i>
duzend	<i>tausend</i>
een fluch	<i>ein schönes</i>
Geskoank	<i>Geschenk</i>
eerst	<i>erst</i>
epen	<i>offen</i>
färe	<i>weiter</i>
fjautich	<i>vierzig</i>
fjautien	<i>vierzehn</i>
fon ou	<i>ab</i>
fonsäärm	<i>natürlich</i>
froai	<i>hübsch, elegant</i>
füftien	<i>fünfzehn</i>
Gebuursdai, -dege (m)	<i>Geburtstag</i>
Geskoank, -e (n)	<i>Geschenk</i>
hier, -e	<i>ihr (Objektform)</i>
Hochtied, -en (f) / Weerskup, -pe (f)	<i>Hochzeit</i>
Hounde, - (f)	<i>Hand</i>
Hoze, -n (f)	<i>Strumpf</i>
hunnert	<i>hundert</i>
iete	<i>essen</i>
jädden	<i>gerne</i>
jung	<i>jung</i>
Junge!	<i>Junge!</i>
Koophuus, -huze (n)	<i>Kaufhaus</i>
Kop, -pe (m), Teekop	<i>Tasse, Teetasse</i>
kostje	<i>kosten</i>
Kouke, -n (m)	<i>Kuchen</i>
Koukengoabel, -e (f)	<i>Kuchengabel</i>
Koukentäller, -e (n)	<i>Kuchenteller</i>

kriege	<i>bekommen, kriegen</i>
kume	<i>kommen</i>
litje Kouken	<i>Kekse</i>
maast	<i>meistens</i>
mädunner	<i>miteinander</i>
Mäme, -n (f)	<i>Mutter</i>
moakje	<i>machen</i>
monges, mädunner	<i>manchmal</i>
muge	<i>mögen</i>
njugentich	<i>neunzig</i>
njugentien	<i>neunzehn</i>
oafte/-r/-rs	<i>oft</i>
Oolske (f), Wiewu (n)	<i>Ehefrau, Frau</i>
oublieuwe	<i>ableiben</i>
ounieme	<i>abnehmen</i>
Ploate, -n (f)	<i>Platte</i>
Potkouke, -n (m)	<i>Topfkuchen</i>
Potslain (n)	<i>Geschirr, Porzellan</i>
Pries, Prize (m)	<i>Preis</i>
Puund, -e (n)	<i>Pfund</i>
Riege, -n (f)	<i>Reihe</i>
säärm boaken	<i>selbst gebacken</i>
Sädel, -e (m)	<i>Zettel</i>
säkstich	<i>sechzig</i>
säkstien	<i>sechzehn</i>
Serwies, -e (n)	<i>Service</i>
Sies (m)	<i>Käse</i>
sillärge nit	<i>nie(mals)</i>
sjunge	<i>singen</i>
skoanke	<i>schenken</i>
Soarte, -n (f)	<i>Sorte</i>
sogentien	<i>siebzehn</i>
Swäiten, Swäite (m)	<i>Kuss</i>
Swotbrood, -brode (n)	<i>Schwarzbrot</i>
tachtich	<i>achtzig</i>
Täller, -e (n)	<i>Teller</i>
Tonk(m), fuul Tonk	<i>Dank, vielen Dank</i>
Torte, -n (f)	<i>Torte</i>
Tortentäller, -e (n)	<i>Tortenteller</i>
toueerst	<i>zuerst</i>
toufree	<i>zufrieden</i>
touloangje	<i>zugreifen</i>
toulääst	<i>zuletzt</i>
touminst	<i>mindestens</i>
trättien	<i>dreizehn</i>
trietich	<i>dreißig</i>

twintich	<i>zwanzig</i>
Unnerschöälken, -e (n)	<i>Untertasse</i>
uur, do uur	<i>andere, die anderen</i>
uurs	<i>anders</i>
uus	<i>uns/ unser/ unsere</i>

wäide	werden
wät	<i>was; welche, -r/-s</i>
wät uurs	<i>etwas anderes</i>
Woaze, -n (f)	<i>Vase</i>
wonskje	wünschen
Wuttel, -e (f)	<i>Möhre</i>

